

РЕШЕНИЕ

№ 87

гр. Варна, 18.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори април през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Юлия Р. Бажлекова

Членове: Деспина Г. Георгиева
Росица Сл. Станчева

при участието на секретаря Олга Ст. Желязкова
като разгледа докладваното от Росица Сл. Станчева Въззивно гражданско дело № 20263000500094 по описа за 2026 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ЗК „Напредък“, с. Светлен, община Попово и насрещна въззивна жалба на М. И. М. против решение № 119/13.11.2025 г., постановено по гр. д. № 184/2025 г. на ОС – Търговище, с което ЗК „Напредък“ е осъдена на основание чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД да заплати на М. М. сумата от 80 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, причинени му от И.С.Л. при изпълнение на ремонт на покрив, възложен от председателя на кооперацията, ведно със законната лихва върху нея, считано от 08.01.2025 г., като за горницата над този размер до предявения размер от 100 000 лева тази искова претенция е отхвърлена; сумата от 7 425 лева, обезщетение за претърпени от М. М. от същия деликт имуществени вреди, ведно със законната лихва върху това обезщетение, както следва: върху сумата от 700 лева - от 10.01.2025 г., върху сумата от 3 900 лева – от 13.01.2025 г., върху сумата от 29 лева – от 15.01.2025 г. и върху сумата от 2 796 лева – от 08.04.2025 г.; сумата от 1 208 лева, представляваща направени по делото съдебни разноски.

ЗК „Напредък“, чрез процесуалния си представител, обжалва първоинстанционното решение в неговата осъдителна част. Твърди, че в тази му част същото е неправилно и необосновано, постановено при допуснати процесуални нарушения и в противоречие с материалния закон. Сочи, че не са обсъдени направените от нея възражения по предявените иски, не са събрани своевременно поискани доказателства, а изводите по основателността

на исковете са необосновани и не кореспондират на установеното от доказателствата. Излагат се подробни аргументи по тези оплаквания и по съществуващото на спора. Отправеното до настоящата инстанция искане е за отмяна на обжалваното решение и отхвърляне на исковете изцяло.

В срока по чл.263 ГПК ищецът М. М. е подал писмен отговор, с който по подробно изложени доводи оспорва тази въззивна жалба като неоснователна.

Едновременно с отговора е депозирал и насрещната въззивна жалба, с която обжалва първоинстанционното решение в неговата отхвърлителна част. Счита, че определеният от съда размер на следващото му се обезщетение за неимуществени вреди не отговаря на изискването за справедливост, тъй като не са съобразени вида и характера на получените увреждания, последиците от същото, както и икономическата конюнктура в страната. Сочи, че ангажираните по делото доказателства установяват, че получената травма е тежка, причинила състояние – временно опасно за живота му и обусловила провеждането на няколко хирургически интервенции, налице са трайни последиствия и влошаване на психоемоционалното му състояние. С оглед на това се иска уважаване на иска му за неимуществени вреди в пълния предявен размер.

Срещу насрещната въззивна жалба не е постъпил отговор.

В с. з., жалбите се поддържат.

За да се произнесе по спора съобразно разпоредбата на чл. 269 ГПК, въз основа на събраните по делото доказателства и приложимия закон, съставът на АпС – Варна приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Обжалваното решение е валидно и допустимо. Същото е постановено по предявени от М. И. М. против ЗК „Напредък“ искове с правно основание чл. 49 вр. чл. 49 ЗЗД за заплащане на обезщетения за претърпени неимуществени и имуществени вреди в резултат на инцидент от 08.01.2025 г. – удар по главата от керемидата при извършване на възложен от ответника ремонт на покрив на сграда на кооперацията, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането до окончателното изплащане на обезщетението за неимуществени вреди, а за имуществените вреди – считано от датата на направата на съответния разход.

В исковата си молба ищецът М. М. е навел твърдения, че на 08.01.2025 г. в с. Светлен, община Попово, докато вървял покрай сграда с четири търговски обекта (хранителен магазин, кафе-сладкарница, ресторант и администрация), построена в УПИ-XXI, кв. 40А, собственост на ЗК „Напредък“, бил ударен по главата от паднала или хвърлена от покрива керемидата. Към този момент се извършвал ремонт на покрива, който не бил сигнализиран по никакъв начин, не били поставени заграждения, ограничаващи преминаването. Посочено е, че в резултат на удара паднал на земята и загубил съзнание. След като се съвзел изпитвал силна болка и му течала кръв. Била му оказана помощ от намиращите се наблизо хора, а впоследствие и откаран от екип на ЦСМП в „МБАЛ-Търговище“ АД. В лечебното заведение престоял от 08.01.2025 г. до 10.01.2025 г. като били установени следните травматични увреждания: разкъсно-контузна рана в дясна париетална област; линеарна фрактура на дясна париетална кост; линеарна фрактура на дясна темпорална кост;

вдлъбване на черепа в зоната на реализираната фрактура; отчупен костен фрагмент – 7 мм. в зоната на фрактурата; контузионно мозъчно огнище в зоната на фрактурата; мозъчна контузия; мозъчен оток на дясна голямомозъчна хемисфера; пневмоцефалия (наличие на въздух в черепната кухина); субдурален хематом (наличие на кръв в черепната кухина) – 3 мм; нарушения на говора. По повод на травмата на черепа и мозъка претърпял две хирургически интервенции /подробно описани/ в МБАЛ „Света Анна-Варна“ АД, където пролежал в периода 10.01.2025 г. – 15.01.2025 г. и в периода 07.04.2025 г. – 10.04.2025 г. Направил и разходи за лечението, описани в исковата молба, и възлизащи в общ размер на 7 425 лева. Посочено е още, че от понесените травматични увреждания се формирали голям белег и деформация от дясната страна на главата. Белегът загрозявал външния му вид и му причинявал притеснения. Забранено му било да излага главата си на пряка слънчева светлина. Налагало му се перманентно да носи шапка, за да прикрива белега, деформацията на главата си и да я предпазва от слънчевата светлина. Твърди се, че към момента на предявяване на исковата молба все още са налице оплаквания от силно и постоянно главоболие и нарушения в координацията, страдал от безсъние, станал нервен и безпричинно напрегнат. Счита, че отговорна за така претърпените от него неимуществени и имуществени вреди е ответната кооперация, в качеството ѝ на възложител на лицето, извършвало ремонтните работи по покрива. С оглед на това е предявил исковите си претенции за нейното осъждане ѝ да му заплати сумата от 100 000 лева, претендирано обезщетение за претърпените неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането, както и сумата в общ размер на 7 425 лева, обезщетение за имуществени вреди, съставляващи направени разходи за лечението му, ведно със законната лихва, считано от датата на направата на съответния разход.

С подадения в срока по чл. 131 ГПК писмен отговор исковете са оспорени с възражения за тяхната неоснователност. Сочи се, че не е посочено еднозначно дали въпросната керемида е паднала или хвърлена, което предвид твърденията за местоположението му към този момент, би имало различна последица към изводите за причинната връзка между претендираното увреждане и действията по ремонта. Във връзка с последното се твърди, че от страна на председателя на кооперацията са били предприети съответните обезопасителни мерки, тъй като на изпълнителя е било указано счупените керемиди да се събират в двора, който бил с ограничен достъп /бил ограден, а портата била заключена с катинар/ и ищецът не би следвало да се намира там.

Между страните не е спорно, а това е установено и от доказателствения материал, че ЗК „Напредък“ е собственик на недвижим имот, находящ се в с. Светлен, община Попово, представляващ УПИ ХХІ с площ от 2 782 кв. м., ведно с построената в него сграда, включваща четири самостоятелни обекта – хранителен магазин, кафе-сладкарница, ресторант и администрация /нот. акт № 91/2005 г. и скица/ и че на 08.01.2025 г., по възлагане от председателя на кооперацията, лицето И.С.Л. е извършвало ремонт на част от покрива на сградата /обяснения на председателя на ЗК „Напредък“ по чл. 176 ГПК и показания на св. Д.А. и св. Д.Я./. Не е спорно и обстоятелството, че по време на извършването на този ремонт, намирайки се в района на сградата ищецът М. М. е претърпял инцидент, при който е получил травматични увреди в

областта на главата. След указаната му първа помощ, същият е бил транспортиран от екип на ЦСМП в МБАЛ – Търговище, където съгласно Епикриза ИЗ № 309/2025 г. са били установени линейарни фрактури на дясна парието-темпорална област, фрактура на черепа в зоната на дясна темпорална и париетална кости, наличие на импресия на фрагмент с приблизителен размер 7 мм, единични много малки контузионни огнища, субкортикално, от порядъка на няколко милиметра в зоните под фрактурата, локален мозъчен оток от дясната голямомозъчна хемисфера, също ограничен предимно в засегнатата зона. В горната част на описаната фрактура била установена много малка пневмоцефалия и много малък субдурален хематом от порядъка на 3 мм. На 10.01.2025 г. пострадалият е бил преместен в МБАЛ „Св. Анна – Варна“, където е била извършена оперативна интервенция - краниектомия и екстирпация на костни фрагменти. Изписан е бил с подобрение на 15.01.2025 г. Лечението е продължило с провеждане на следваща операция - алокраниопластика, по повод на която е бил хоспитализиран за периода 07.04.2025 г. – 10.04.2025 г.

Съгласно заключението на СМЕ получените от ищеца М. увреди – разкъсно-контузна рана, импресионно-депресионна фрактура в дясна париетална област /хлътване на костни фрагменти от черепа навътре към мозъка без да проникнат в него/, мозъчна контузия, пневмоцефалия /наличие на въздух в мозъка, което е признак за разкъсване на мозъчната обвивка/ и малък субдурален хематом в мястото на фрактурата, могат да бъдат претърпени по начина и във времето посочени в исковата молба – удар от паднала от високо върху главата му керемиди. Това е установено и от постановеното решение по АНД № 121/2025 г. по описа на РС – Попово, с което извършителят на ремонтите дейности по покрива И.С.Л. е признат за виновен за това, че на процесната дата – 08.01.2025 г., около 16:00 часа, при извършване на ремонт на покрива на сградата на ЗК „Напредък“, с. Светлен, намираща се на ул. „Стоян Палаузов“ № 49, хвърляйки керемиди в задния двор, прилежащ към сградата, по непредпазливост, е причинил на ищеца средна телесна повреда – престъпление по чл. 133 вр. чл. 129, ал. 1 НК, за което на основание чл. 78а, ал. 1 НК му е било наложено административно наказание.

Съгласно задължителните разяснения на ППВС № 7/1958 г. и ППВС № 9/1966 г., както и константната съдебна практика, отговорността по чл. 49 ЗЗД е отговорност за чужди виновни противоправни действия. Тя има обезпечително-гаранционна функция, не произтича от вината на лицето, което е възложило работата, и затова няма място за възражение, че то е невиновно, и за доказване на неговата невиновност. Лицето, което е възложило работата може да се освободи от тази отговорност, ако се установи, че лицето, на което е възложена работата, не е причинило никаква вреда, ако неговите действия не са виновни и противоправни или ако вредата не е причинена при или по повод на възложената му работа. С оглед на това и необходими предпоставки за ангажиране отговорността на възложителя на първо място са наличието на възлагане и виновно противоправно поведение от лицето, на което е възложена работата, по повод/при изпълнението на която са причинени вредите. В цитираното ППВС № 9/1966 г. е прието, че такова противоправно поведение е налице, когато вредите са причинени виновно от това лице чрез

действия, които съставляват извършване на възложената работа, или чрез бездействия за изпълнение на задължения, които произтичат от закона, техническите и други правила или от характера на работата; когато вредите са причинени виновно от лицето, на което е възложена работата, чрез действия, които не съставляват изпълнение на самата работа, но са пряко свързани с него /в този случай вредите се явяват причинени по повод изпълнението на възложената работа/. Отговорността по чл. 49 ЗЗД съществува и когато причинителят на увреждането е нарушил дадените му указания или надлежните правила за извършване на възложената му работа.

С оглед на това и въз основа на гореустановеното съдът приема, че са налице изискуемите се по см. на чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД предпоставки за ангажиране отговорността на ответната ЗК „Напредък“ – възлагане на работата, виновно поведение на изпълнителя при изпълнение на възложената му работа и причинени от това поведение вреди на ищеца /претендираните в настоящия процес травматични увреди/, последните две обстоятелства установени по задължителен за гражданския съд начин съгласно чл. 300 ГПК с влязлото в сила решение на наказателния съд.

Наведените от кооперацията възражения, че установеното противоправно поведение на изпълнителя не я обвързва, доколкото касае отношения между трети лица, а в същото време от нейна страна са били предприети съответните мерки за безопасното извършване на ремонта /дадени указания към изпълнителя счупените керемиди да се събират в заградения двор на кооперацията, където пострадалият не би следвало да се намира/, са неоснователни. Както бе посочено отговорността на възложителя е обективна и не зависи от поведението му, а основанието за нейното ангажиране е допуснатото нарушение от изпълнителя при изпълнението на възложената му работа и причинените от това вреди – обстоятелства, установени по делото по несъмнен начин.

Твърденията за неяснота относно точното местоположение на пострадалия при настъпването на инцидента /в оградения двор на кооперацията или извън него/ са относими към евентуално съпричиняване на вредоносния резултат, но не и към наличието на основание за ангажиране на отговорността на кооперацията. Подобно възражение не е заявено с отговора по чл. 131 ГПК. Независимо от това от ангажирания доказателствен материал не се и установява, към момента на удара ищецът да е бил в оградената част от задния двор - съгласно обясненията му, дадени по реда на чл. 176 ГПК същият се е намирал в незастроена част от имота, зад сградата и в близост до порталната врата към двора на кооперацията, същото е споделил и пред разпитаните по делото свидетели /съгласно показанията им/, както и кореспондира и на установеното в наказателното производство, изрично отразено в мотивите на решението на наказателния съд. Опровергаване на така приетото в настоящия процес не е проведено.

Оплаквания относно уважения размер на претендираните имуществени вреди във въззивната жалба на ЗК „Напредък“ не са направени. Същите са установени и от ангажираните по делото писмени доказателства - фактура № 2000053448/10.01.2025г., фактура № № 0200009436/13.01.2025г., фактура № 0200010581/08.04.2025г. и фискални бонове, за заплатени медицински услуги и изделия, всички на обща стойност 7 425 лева. Съгласно заключението на

СМЕ тези разходи са в причинна връзка с получените травми. За обезщетяването на вредите от същите е отговорна ответната кооперация, поради което и тази искова претенция е основателна в претендирания размер, ведно със следващата се законна лихва върху главницата за всеки един разход, считано от датата на направата му до окончателното изплащане на задължението.

Относно иска за обезщетение на претърпените неимуществени вреди съдът приема следното:

Безспорно е, че получените травматични увреди, описани по-горе, и свързаното с тях лечение, са причинили физически болки и страдания, при това за продължителен период от време.

Съгласно заключението на СМЕ наличието на разкъсно-контузна рана на главата с подлежащо хлътване на черепа, установената пневмоцефалия и ликворея, вследствие на дефекта на твърдата мозъчна обвивка, са обусловили състояние временно опасно за живота до извършване на първата оперативна интервенция и през следоперативен период с интервал от 7 - 10 дни, когато е осъществено саниране от евентуална инфекция. След това лечението е продължило с необходима последваща оперативна интервенция за извършване на алокраниопластика /премахване на костта в областта на дефекта, като на нейно място се поставя титаниева мрежичка, която се закрепва с малки винчета в здравата кост/ и профилактика на евентуални епилептични пристъпи, провеждана и към датата на изготвяне на експертизата. При прегледа от вещото лице ищецът съобщава за бърза физическа и психическа уморяемост, пристъпи на паника и главоболие в мястото на травмата, които симптоми експертът сочи, че са присъщи на прекарана черепно-мозъчна травма /т. нар. Корсаков синдром/ и съставляват признаци за това, че все още не е настъпило пълно възстановяване по отношение на психо-емоционалното му състояние. Тази симптоматика продължава обикновено около от два месеца до половин година и средно около 3 месеца след прекараната травма. В по-късен етап може да премине в посттравматична церебрастения, която представлява по-тежко по степен психично увреждане. Установява се от психиатър /съгласно обясненията на в. л. в с.з./ и се характеризира с продължаваща бърза психическа и физическа изтощяемост, намалена концентрация при извършване на определени дейности, в някои случаи потруден социален контакт, лесна избухливост, а в по-тежки случаи и хормонални нарушения. Би могла да продължи с години. Констатирано е наличието на белег от причинената травма и последващите оперативни намеси в дясната слепоочно-теменна област на окосмената част на главата.

Споделеното при прегледа от вещото лице за лесна уморяемост и загуба на концентрация се потвърждава и от показанията на св. Иван М. – баща на ищеца. Кореспондиращи на останалия доказателствен материал, с оглед получените травматични увреждания, проведени операции и налични белези, са и показанията му относно търпени от ищеца физически болки и неудобства, нарушения в говора, загуба на ориентация, нервност, невъзможност за извършване на тежък физически труд и по-усилено умствено натоварване, неудобство и притеснение от белезите.

Отчитайки така установеното и задължителните постановки на ППВС

№ 4/1968 г., съгласно които определянето на справедливото обезщетение по см. на чл. 52 ЗЗД се основава на съвкупната преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, каквито при телесните увреди са характера и тежестта на травмите, начинът на получаването им, интензитета на търпените болки, емоционални страдания и преживявания, периодът и възможността за пълно възстановяване, евентуално прогнозите за това, наличието на допълнително влошаване състоянието на здравето, отражението на получените травматични увреждания върху социалния и трудовия живот на пострадалия и всички други обстоятелства, които с оглед конкретния случай са от значение, съдът намира, че присъдената от първоинстанционния съд сума от 80 000 лева съставлява справедлив еквивалент за претърпените от ищеца физически, емоционални и психически болки и неудобства.

За да определи този размер, съдът отчита, че получените от ищеца травми са настъпили неочаквано, причинили са силна физическа болка и емоционален стрес, същите са обусловили влошаване на здравословното му състояние временно опасно за живота. За период от четири месеца са му направени две операции, първата от които е била животоспасяваща. Към датата на изготвяне на заключението на СМЕ от датата на деликта е изминал период от 10 месеца и оздравителният процес не е приключил – все още са налице оплаквания за бърза физическа и психическа уморяемост, които са присъщи последици на черепно-мозъчната травма, но които безспорно създават неудобства в ежедневието на ищеца, в това число и за пълноценното упражняване на труд, изискващ физическа сила и по-продължителна концентрация. Продължава и противоепилептичната профилактика. В същото време съдът отчита, че по делото не се твърди, а и не се установява получената травма да е обусловила преустановяване на конкретна трудова дейност. Не се установява и да е правена консултация или провеждано лечение с психиатър относно продължаващите оплаквания за нарушенията в психоемоционалното състояние /психическа уморяемост, загуба на концентрация, избухливост/, съответно ангажирани доказателства за прогнозната продължителност на тази симптоматика.

От значение за така определения размер е и полученото трайно загрозяване в областта на травмата – оперативни белези в дясна слепоочно-теменна област на окосмената част от главата, което, отчитайки и възрастта на ищеца /40 години/, създава допълнителни неудобства и притеснения.

Определеният размер на обезщетението е в размер на около 74 минимални работни заплати /при МРЗ за 2025г. от 1 077 лева/, с оглед на което съдът приема, че същото отговаря на икономическата конюнктура към датата на увреждането и общественото възприятие за справедливост.

Ето защо тази искова претенция е основателна до посочения размер като за горницата до претендираните 100 000 лева искът следва да се отхвърли.

Върху дължимото обезщетение за неимуществени вреди се дължи законната лихва, считано от датата на увреждането – 08.01.2025г.

Предвид съвпадането на изводите на настоящата инстанция с постановления от първостепенния съд резултат, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

На основание чл. 11 от Закона за въвеждането на еврото, считано от

01.01.2026 г., присъдените суми следва да се считат за присъдени в евро.

По разноските за въззивното производство:

С оглед неоснователността и на двете въззивни жалби заплатените държавни такси следва да останат в тежест на страните. Надвнесената от ищеца държавна такса, предвид постановеното частично освобождаване, подлежи на връщане, на основание чл. 46 ЗДТ.

Относно претендираните и от двете страни разноски за адвокатски възнаграждения и предвид обжалването на решението и от двете страни, отговорността за тях по правило следва да бъде възложена съобразно уважената част, съответно отхвърлената част от исковите претенции, на основание чл. 78 ГПК.

Ищецът е претендирал присъждане на адвокатско възнаграждение при условията на чл. 38 ЗАдв., за което са представени доказателства. Осъществената от процесуалния му представител защита се свежда до подаването на писмен отговор срещу жалбата на ответната страна. Адвокат С. не е участвал в проведеното о. с. з. и не е депозирал писмена защита. С оглед на това и отчитайки фактическата и правна сложност на спора, съдът определя адвокатско възнаграждение в размер на 1 500 евро евро.

От страна на ответната кооперация е заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 4 300 лева /2 198.55 евро/, което касае осъществената процесуална защита както по въззивната й жалба, така и по насрещната. С оглед на това, отчитайки защитавания материален интерес, фактическата и правна сложност на спора и осъщественото процесуално представителство /подаване на въззивна жалба и защита в о. с. з./ и обстоятелството, че същото е малко под $\frac{1}{2}$ от минималния размер по Наредба № 1/2004 г., съдът намира, че направеното възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 ГПК, е неоснователно. Още повече, че претендираното от процесуалния представител на ищцовата страна адвокатско възнаграждение е в размер на 4 500 евро. Или съответната на отхвърлената част от исковата претенция сума, която ищецът следва да заплати на ЗК „Напредък“, е в размер на 800 лева, равностойна на 409 евро.

Водим от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 119/13.11.2025г., постановено по гр. д. № 184/2025 г. на ОС – Търговище.

ОСЪЖДА ЗК „Напредък“, ЕИК 835011402, **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат С. С. от САК, л. № 1100579110, сумата от 1 500 /хиляда и петстотин евро/, представляваща адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция, на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА М. И. И., ЕГН *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на ЗК „Напредък“, ЕИК 835011402 сумата от 409 /четиристотин и девет/ евро, представляваща дължими разноски за заплатено адвокатско възнаграждение във въззивното производство, на основание чл. 78 ГПК.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ в едномесечен срок от съобщаването му на страните при наличие на предпоставките по чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____